

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Nuoret töihin”

COM(2012) 727 final

(2013/C 161/13)

Yleisesittelijä: **Pavel TRANTINA**

Toinen yleisesittelijä: **Philippe DE BUCK**

Euroopan komissio päätti 19. joulukuuta 2012 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Nuoret töihin

COM(2012) 727 final.

Komitean työvaliokunta päätti 13. marraskuuta 2012 antaa asian valmistelun ”työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus” -erityisjaoston tehtäväksi.

Asian kiireellisyys vuoksi Euroopan talous- ja sosiaalikomitea nimesi 20.–21. maaliskuuta 2013 pitämässään 488. täysistunnossa (maaliskuun 21. päivän kokouksessa) yleisesittelijäksi Pavel Trantin ja toiseksi yleisesittelijäksi Philippe de Buckin ja hyväksyi seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 174 ääntä puolesta ja 4 vastaan 1:n pidättyessä äänestämästä.

1. Tiivistelmä suosituksista

1.1 ETSK tuo jälleen kerran esille katastrofaalisen nuorisotyöttömyysasteen ja kehottaa kaikkia sidosryhmiä ryhtymään pikaisiin, tehokkaisiin ja ratkaiseviin toimiin katkaistakseen noidankehän, joka saattaa vaarantaa kokonaisen sukupolven tulevaisuuden. On korkea aika investoida kunnolla nuorisoon, jonka tuottamaa satoa korjataan pitkällä aikavälillä.

1.2 Samanaikaisesti ETSK korostaa, että EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla tarvitaan tosiasiallista kasvustrategiaa tukemaan yhä useamman pysyvän työpaikan perustamista, sillä työpaikat ovat ennakoedellytys nuorten työllistämistoimien onnistumiselle. Kaikkiin kilpailukyyn vahvistamiseen sekä sijoittajien ja kotitalouksien luottamuksen palauttamiseen tähtääviin ponnistuksiin ja toimintalinjoihin on sovellettava koordinoitua lähestymistapaa. EU-ohjausjakso tarjoaa mahdollisuuden suositella tarkoituksenmukaisia käytänteitä ja uudistuksia toteutettaviksi kussakin jäsenvaltiossa.

1.3 ETSK suhtautuu myönteisesti ehdotukseen nuorisotyöllisyyspaketiksi ja suosittaa, että jäsenvaltiot kiinnittävät erityistä huomiota paketin soveltamiseen tekemällä nuorisotyöttömyyden torjunnasta merkittävän osan kansallisia uudistusohjelmia.

1.4 ETSK kannattaa ajatusta nuorisotakuujärjestelmien perustamisesta jäsenvaltioissa; niitä rahoitettaisiin monivuotisessa rahoituskehyksessä erityisestä, nuorisotyöllisyysaloitetta varten perustetusta rahastosta. Komitea arvostaa rahaston perustamista, mutta panee merkille, että sitä on täydennettävä kansallisella tasolla. Komitea pitää kuitenkin riittämättömänä sen rahoittamista vain kuudella miljardilla eurolla, josta osa otettaisiin ESR:n

nykyisestä rahoituksesta. Ottaen lisäksi huomioon, että rahastosta tuetaan ainoastaan alueita, joilla nuorisotyöttömyys on yli 25 prosenttia, komitea painottaa, että muiden alueiden tulisi voida saada taloudellista tukea tavanomaisin ESR-menettelyin. On kuitenkin tarpeen toimia välittömästi, rahoittaa ehdotettuja toimia uusien varojen ja välttää luomasta kilpailutilannetta nuorten ja muiden ESR-kehykseen kuuluvien, epäedullisessa asemassa olevien ryhmien välille.

1.5 ETSK kannattaa komission lähestymistapaa, jonka mukaan ”nuorisotakuu toteutetaan kattavalla ja kokonaisvaltaisella järjestelmällä, jolla varmistetaan, että neljän kuukauden kuluessa koulunkäynnin päättymisestä tai työttömäksi joutumisesta nuoret saavat laadukkaan työtarjouksen tai että heille tarjotaan laadukasta jatkokoulutusta, oppisopimuskoulutusta tai harjoittelujaksoa”. ETSK ymmärtää, että jäsenvaltiot eroavat toisistaan, ja tunnustaa, että on tärkeä antaa niiden asettaa ikäraja vastaamaan kunkin valtion tarpeita ja mahdollisuuksia. Komitea suosittaa kuitenkin, että nuorisotakuujärjestelmän piiriin pääsemisen ikäraja nostetaan aina kun mahdollista 30 vuoteen, jotta järjestelmä kattaa myös yliopiston myöhemmällä iällä päättävät nuoret ja ne, jotka ovat siirtymässä koulutuksesta työelämään ja ovat vaarassa menettää yhteytensä työmarkkinoihin. Tämä koskee erityisesti maita, joissa on korkein nuorisotyöttömyys.

1.6 ETSK suhtautuu myös myönteisesti työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvostossa (EPSCO) 28. helmikuuta 2013 saavutettuun poliittiseen sopimukseen nuorisotakuuehdotuksesta. ETSK pitää kuitenkin vasta neljän

3.2 Eurooppalaisen nuorison asema työmarkkinoilla on keskeinen huolenaihe. Jotta nuoret voivat siirtyä työelämään sujuvasti, on tärkeää ryhtyä tarvittaviin toimiin, joiden avulla

- vähennetään kaikkia esteitä, jotka haittaavat nuorten pääsyä työmarkkinoille
- pienennetään työvoiman ammattitaidon tarjonnan ja kysynnän välistä epäsuhdetta
- tuetaan nuorten itsenäistymistä
- lisätään ammattikoulutuksen ja etenkin oppisopimuskoulutuksen houkuttelevuutta esimerkiksi teknisillä aloilla
- edistetään kumppanuuksia ja synergioita kaikkien sidosryhmien välillä
- kannustetaan ja tuetaan yrityksiä luomaan työ- ja harjoittelupaikkoja nuorille.

3.3 ETSK suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio tarkastelee nuorten tilannetta nimenomaan pitkällä aikavälillä. Nuorisotyöllisyyspaketti on jälleen yksi askel kohti johdonmukaista ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jolla torjutaan työttömyyttä ja edistetään laadukasta siirtymistä koulutuksesta työmarkkinoille. On kuitenkin otettava huomioon, että jäsenvaltioihin tulisi kohdistaa erityishuomiota, sillä ne ovat päätoimijoita nuorisotyöllisyyden alalla ja niiden odotetaan ryhtyvän jatkotoimiin lähikuukausina. Tämä ei kuitenkaan riitä, kun otetaan huomioon tilanteen kiireellisyys ja se, että työmarkkinoiden tärkeimpänä resursina oleviin nuoriin investoiminen on ratkaisevan tärkeää. On äärimmäisen tärkeää lisätä luottamusta laatimalla eurooppalaiselle nuorisotakuulle yleisiä periaatteita, joiden avulla pyritään kohentamaan sen laatua, saatavuutta ja vaikutuksia kaikkialla Euroopassa.

3.4 ETSK on valmis osallistumaan aktiivisesti paketin muokkamiseen ja edistämiseen, sillä

- sen työnantajia, ammattijärjestöjä ja muita kansalaisyhteiskunnan järjestöjä edustavat jäsenet ovat olleet pitkäjänteisesti osallisina nuorten työllisyyttä parantavissa prosesseissa, jäsennillä on tarvittavat yhteydet ja siksi vaikuttavuutta, ja he ovat tehneet lukuisia aloitteita nuorisotyöttömyyden voittamiseksi

— ETSK:lla on laajaa asiantuntemusta, koska se on järjestänyt viime vuosina monia konferensseja, kuulemistilaisuuksia ja seminaareja ⁽⁴⁾ ja antanut monia merkittäviä lausuntoja ⁽⁵⁾ samasta aiheesta.

3.5 ETSK suhtautuu myönteisesti Euroopan komission luonnostelemaan suositukseen nuorisotyöllisyyspaketin käyttöönotosta. Nuorisotakuulla varmistetaan, että kaikki nuoret 25-vuotiaaksi asti saavat neljän kuukauden kuluessa koulunkäynnin päättymisestä tai työttömäksi joutumisesta laadukkaan työtarjouksen tai heille tarjotaan täydennyskoulutusta, oppisopimuskoulutusta tai harjoittelujaksoa. Asianmukaisesti sovellettuna takuu voisi olla merkittävä askel nuoriin investoimisessa ja se voi auttaa vähentämään korkeita kustannuksia, joita nuorisotyöttömyydestä syntyy sekä yksilöille että Euroopan unionille kokonaisuutena, ja sillä voi olla avainasema parannettaessa koulutuksesta työelämään siirtymisen laatua ja tehokkuutta. ETSK pitää kuitenkin vasta neljän kuukauden kuluttua tapahtuvaa väliintuloa myöhäisenä. Nuorisotakuuseen pitäisi turvautua mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, ihanteellisesti heti työvoimatoimistoon kirjoittauduttaessa.

3.6 ETSK kannattaa ajatusta nuorisotakuujärjestelmien perustamisesta jäsenvaltioissa; niitä rahoitettaisiin monivuotisessa rahoituskehityksessä erityisesti, nuorisotyöllisyysaloitetta varten perustetusta rahastosta. Komitea arvostaa rahaston perustamista, mutta se panee merkille, että sitä on täydennettävä kansallisella tasolla. ETSK pitää kuitenkin riittämättömänä sen rahoittamista vain kuudella miljardilla eurolla, josta osa otettaisiin ESR:n nykyisestä rahoituksesta. Ottaen lisäksi huomioon, että työmarkkinoille integroitumattomista nuorista aiheutuvaksi menetetyksi tuloksi (kohtuuttomat sosiaaliset tulonsiirrot, saamatta jääneet ansiot ja maksamattomat verot) on arvioitu yli 150 miljardia euroa vuodessa (1,2 prosenttia EU:n bkt:sta) ⁽⁶⁾, ja koska ILO on todennut, että 21 miljardin euron investoiminen voi johtaa merkittävään muutokseen muutamassa vuodessa ⁽⁷⁾, ETSK pitää nuorisotakuuta hyödyllisenä yhteiskunnallisena toimenpiteenä, jolla on erittäin myönteinen kustannushyötyvaikutus.

3.7 ETSK kannattaa komission lähestymistapaa, jonka mukaan jonka mukaan "nuorisotakuu toteutetaan kattavalla ja kokonaisvaltaisella järjestelmällä, jolla varmistetaan, että neljän kuukauden kuluessa koulunkäynnin päättymisestä tai työttömäksi joutumisesta nuoret saavat laadukkaan työtarjouksen tai

⁽⁴⁾ Konferenssi "The Economic Crisis, Education and the Labour Market" – Bryssel, 24. tammikuuta 2012; työmarkkinoiden seurantar ryhmän (LMO) järjestämä konferenssi "From School to Work" – Roskilde (DK), 4. helmikuuta 2012; LMO:n yhdessä Euroopan nuorisofoorumin (EYF) kanssa järjestämä konferenssi "Quality jobs for youth: are we asking too much?" – 20. huhtikuuta 2012; ryhmä III:n konferenssi "Youth Education and Employment within the Europe 2020 Strategy" – Sofia (BG), 8. kesäkuuta 2012; ryhmä I:n konferenssi "The Future of Youth in Europe – European Youth: Hope or Despair for the New Generation?" – Versailles (FR), 29.–30. elokuuta 2012.

⁽⁵⁾ EUVL C 132, 3.5.2011, ss. 55–62; EUVL C 318, 29.10.2011, ss. 50–55; EUVL C 68, 6.3.2012, ss. 1–10 ja EUVL C 68, 6.3.2012, ss. 11–14; EUVL C 181, 21.6.2012, ss. 143–149, EUVL C 181, 21.6.2012, ss. 150–153 ja EUVL C 181, 21.6.2012, ss. 154–159; EUVL C 299, 4.10.2012, ss. 97–102; "Tavoitteena työllistävä elpyminen" (EUVL C 11, 15.1.2013, s. 65).

⁽⁶⁾ <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1254.htm>

⁽⁷⁾ Kansainvälisen työjärjestön (ILO) International Institute for Labour Studies -instituutin tutkimus "EuroZone job crisis: trends and policy responses".

että heille tarjotaan laadukasta jatkokoulutusta, oppisopimuskoulutusta tai harjoittelujaksoa". ETSK ymmärtää, että jäsenvaltiot eroavat toisistaan, ja tunnustaa, että on tärkeä antaa niiden asettaa ikäraja kunkin valtion tarpeita ja mahdollisuuksia vastaavasti. Komitea suosittaa kuitenkin, että nuorisotakuujärjestelmän piiriin pääsemisen ikäraja nostetaan aina kun mahdollista 30 vuoteen, jotta järjestelmä kattaa myös yliopiston myöhemmällä iällä päättävät nuoret, ja ne, jotka ovat siirtymässä koulutuksesta työelämään ja ovat vaarassa menettää yhteytensä työmarkkinoihin. Tämä koskee erityisesti maita, joissa on korkein nuorisotyöttömyys. Lisäksi nuorisotakuusta on tullava rakenteellinen toimenpide EU:n aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan muulloinkin kuin vain nykyisenä kriisikautena.

3.8 ETSK katsoo, että nuorisotakuujärjestelmien kehittämiseksi ja toimeenpanolle unionin ja jäsenvaltioiden tasolla on tärkeää kehittää selviä laatustandardeja ja indikaattoreita. Nuorisotakuujärjestelmän mukaisesti toteutetuissa harjoittelussa täyttyy noudattaa harjoittelun laatuvaatimuksia, ja niiden pitäisi myös tarjota nuorille mahdollisuus elää itsenäisesti. Myös jäsenvaltioita kannustetaan kehittämään henkilökohtaista uraneuvontaa ja -opastusta ja ottamaan käyttöön mekanismeja tarjottujen mahdollisuuksien seurantaan varten ja sen arvioimiseksi, miten järjestelmä vaikuttaa sen piiriin kuuluvien työelämään siirtymiseen.

3.9 ETSK korostaa, että nuorisotakuualoite tulisi integroida aktiiviseen työmarkkinastrategiaan, jolla on tarkoitus tukea nuorten itsenäistymisen edellyttämää pysyvää siirtymistä työmarkkinoille. Toinen merkittävä osa strategiaa pitäisi olla jäsenvaltioiden julkisten työllisyyspalveluiden uudistaminen tarvittaessa siten, että ne tavoittavat nuoria aktiivisesti. Palveluita ja lähestymistapoja olisi mukautettava siten, että nuorten on helppompaa kääntyä niiden puoleen. Samalla niiden on parannettava entisestään kaikille työttömille tarjoamia palveluja. Julkisten työllisyyspalveluiden olisi tehtävä yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja otettava suoraan yhteyttä nuoriin ja tarjottava heille työtä tai jatkokoulutusmahdollisuutta proaktiivisessa, räätälöidyssä mentoroinnissa jo paljon ennen kuin he päättävät opintonsa. ETSK kehottaa Euroopan komissiota ottamaan edellä mainitun huomioon strategiassaan Euroopan julkisten työllisyyspalveluiden tukemiseksi. Eures-palveluja tulisi muokata vastaamaan paremmin nuorten tarpeita, ja niitä olisi mainostettava intensiivisemmin nuorten keskuudessa.

3.10 ETSK suosittaa myös, että jäsenvaltiot tehostavat tukeaan yrityksille, osuuskunnille ja kolmannen sektorin organisaatioille, jotka haluavat osallistua nuorisotakuujärjestelmiin tiiviissä yhteistyössä julkisten työllisyyspalveluiden kanssa. Verokannustimien, kiinteisiin työllistämiskustannuksiin tarkoitettujen tukien ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen rahoitusmahdollisuuksien kaltaiset mekanismit ovat tärkeitä elementtejä järjestelmän toiminnan kannalta. Niiden avulla tuetaan yrityksiä, jotka haluavat investoida nuorten potentiaaliin asianmukaisella ja tehokkaalla tavalla. Niiden toteuttamisessa pitäisi edellyttää laatua koskevien vaatimusten/ohjeiden noudattamista ja seurantamekanismien

käyttöönottoa. ETSK pitää tarpeellisenä tukea kaikkien korkealaatuisten oppisopimujärjestelmiin sitoutuneiden toimijoiden valmiuksien parantamista.

3.11 ETSK katsoo, että työmarkkinaosapuolilla on merkittävä osa järjestelmän suunnittelussa, toteuttamisessa ja seurannassa. Tervehenkinen työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu on ensiarvoista, jotta nuorille voidaan tarjota sekä yritysten että nuorten näkökulmasta korkealaatuisia nuorisotakuujärjestelmiä. Tässä yhteydessä on myös tärkeää ottaa työmarkkinaosapuolet mukaan nuorisotakuun toteutumisen ja eri järjestelmissä mahdollistettavan työ- tai opiskelupaikkatarjonnan seurantaan.

3.12 Merkittävässä asemassa ovat myös kolmannen sektorin organisaatiot, erityisesti nuorisojärjestöt ja niitä edustavat forumit, jotka ovat nuorten tärkeitä osallistumiskanavia. Ne tarjoavat nuorille mahdollisuuksia kehittää taitojaan, saada työsuhteita ja oppia työssä edellytettävää käyttäytymistä. Siksi on tärkeää ottaa myös ne mukaan järjestelmien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Erilaisia yhteiskunnallisia yrityksiä ja muita asian kannalta merkityksellisiä sidosryhmiä voitaisiin myös ottaa mukaan. Komitea kehottaa myös kiinnittämään huomiota Itävallassa⁽⁸⁾, Ruotsissa ja Suomessa⁽⁹⁾ toimeenpantuihin hyviin käytäntöihin sidosryhmien osallistamisessa.

3.13 Toisena prioriteettina pitäisi olla, että järjestelmään otetaan mukaan aiempaa enemmän nuorisojärjestöjä ja kolmannen sektorin organisaatioita. Osallisina ne pystyisivät edellyttämään paikallisyhteisöjään kohentavien työpaikkojen tarjoamista ja hyödyttäisivät siten sekä nuoria että yhteiskuntaa.

3.14 ETSK pitää avainkysymyksenä, että ehdotukselle myönnetään tarkoituksenmukaiset varat niiden jäsenvaltioiden ja alueiden tukemiseksi, jotka haluavat perustaa kunnianhimoisia nuorisotakuujärjestelmiä tai oppisopimusyhteenliittymiä. Tässä yhteydessä ETSK suosittaa kohdentamaan EU:lta saadut varat niihin järjestelmiin, jotka täyttävät EU:n aloitteessa esitetyt, jäsenvaltioiden hyväksymät vähimmäislaatustandardit.

3.15 Näin ollen ETSK kannattaa ajatusta jäsenvaltioissa perustettavista nuorisotakuujärjestelmistä, joita tuettaisiin erityisesti nuorisotyöllisyysaloitteesta. Aloite rahoitettaisiin monivuotisesta rahoituskehiksestä ja sille osoitettaisiin ainakin kuusi miljardia euroa, josta puolet olisi ESR-rahoitusta. ETSK suhtautuu myönteisesti rahaston perustamiseen, mutta koska siitä tuetaan ainoastaan alueita, joilla nuorisotyöttömyys on yli 25 prosenttia, komitea painottaa, että muiden alueiden tulisi voida saada taloudellista tukea tavanomaisin ESR-menettelyin. Kyseinen summa on perustavan tärkeä rahoituslähde, jolla täydennetään jäsenvaltioiden budjeteista tehtäviä tarvittavia investointeja.

3.16 Jotta nuoret oppivat tulevan ammatillisen uransa kannalta olennaisia taitoja, ETSK kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että nuorisotyöllisyyden stimuloimiseksi käyttöön otetut toimet, etenkin ne, jotka on rahoitettu täysin

⁽⁸⁾ http://issuu.com/yomag/docs/youth_guarantee

⁽⁹⁾ <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1242.htm>

tai osittain EU:n varoin, ovat nykyistä tehokkaampia ja pysyvämpiä. Tällöin nuoret eivät tuonnempana tarvitse tukea määrälläikaisen tai palkattoman työjakson päätyttyä.

3.17 Koska nuorisotakuun käyttöönotto toteutuu tehokkaasti vain, mikäli se integroidaan EU:n ja jäsenvaltioiden kasvua ja työllisyyttä edistäviin lähestymistapoihin, ETSK kehottaa jälleen kerran määrittelemään uusia tavoitteita nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ⁽¹⁰⁾. Sen pitäisi olla Eurooppa 2020 -strategiaan liittyvien kansallisten uudistusohjelmien keskiössä.

4. Komission ehdotuksia koskevia erityishuomioita

4.1 Nuorisotakuu

4.1.1 ETSK suhtautuu myönteisesti siihen, että komission ehdotus neuvoston suosituksiksi nuorisotakuun käyttöönotosta sisältää merkittäviä elementtejä, kuten nuorisotakuun selkeän määrittelemisen siten, että "neljän kuukauden kuluessa koulunkäynnin päättymisestä tai työttömäksi joutumisesta nuoret saavat laadukkaan työtarjouksen tai että heille tarjotaan laadukasta jatkokoulutusta, oppisopimuskoulutusta tai harjoittelujaksoa". ETSK pitää kuitenkin vasta neljän kuukauden kuluttua tapahtuvaa väliintuloa myöhäisenä. Nuorisotakuuseen pitäisi turvautua mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, ihanteellisesti heti työvoimatoimistoon kirjoittauduttaessa.

4.1.2 On tärkeää tunnustaa nuorisotakuuinvestointien kustannustehokkuus, sillä Eurofoundin ⁽¹¹⁾ mukaan vuosittain Euroopassa kertyvä tulonmenetys (kohtuuttomat sosiaaliset tulonsiirrot, saamatta jääneet ansiot ja maksamattomat verot) työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevista nuorista, on nykyarvion mukaan 1,2 prosenttia bruttokansantuotteesta eli 153 miljardia euroa. Samalla kun investoidaan tämän ilmiön torjumiseen, täytyy keskittyä kumppanuuksien parantamiseen, alan palvelujen parantamiseen ja koulutuskenttärajojen valmiuksien lisäämiseen.

4.1.3 ETSK korostaa, että epävirallinen koulutus on tarpeen validoida asianmukaisesti työelämässä tarvittavien taitojen arvotamiseksi.

4.1.4 ETSK kiinnittää huomiota uudentilaisiin työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien ryhmiin ja panee merkille, että on myös tarpeen suunnata huomiota sellaisiin ryhmiin, joiden ei perinteisesti ole katsottu olevan syrjäytymisvaarassa. Heitä ovat mm. yliopistosta valmistuneet ja nuoret, joilla on jo hieman ammatti- tai työharjoittelukokemusta, mutta jotka eivät vielä voi saada pysyvää työpaikkaa.

4.1.5 Huomioon olisi otettava myös yhä kasvava määrä ammattitaitoisia ja koulutettuja nuoria, joiden on tehtävä työtä, joka ei vastaa heidän potentiaaliaan, ja jotka joutuvat alikäyttämään osaamistaan. Se näkyy heidän työllistymisensä tehtäviin, joissa he eivät voi käyttää koulutustaan, mutta se haittaa näitä yksilöitä myös sosiaalisesti ja psykologisesti. Henkilökohtaisten taitojen ja työmarkkinoiden tarpeiden sovittaminen yhteen osuvammin ja neuvokkaammin voisi heikentää tätä ilmiötä.

4.2 Harjoittelun laatuvaatimukset

4.2.1 ETSK toteaa, että korkeatasoinen harjoittelu voi auttaa nuoria siirtymään työelämään ja yrityksiä löytämään koulutettuja työntekijöitä. Tällainen kokemus voi varmistaa, että nuoret saavat omia tarpeitaan ja aiemmin hankkimaansa koulutusta vastaavat taidot sekä asianmukaista korvausta, ja että he pääsevät sosiaaliturvan ja muiden, elinikäisen oppimisen mukaisten koulutusväylien piiriin. Tässä kehyksessä olisi kiinnitettävä huomiota harjoitteluihin, jotka toteutetaan koulutusjärjestelmän ulkopuolella, erityisesti valmistumisen jälkeen. Tällaiset harjoittelut tulisi katsoa työnteoksi, ja siksi niitä tulisi suojella kansainvälisesti hyväksytyin työnormein.

4.2.2 ETSK korostaa, että on tärkeää asettaa korkeatasoiset laatuvaatimukset oppisopimuskoulutusta, työpaikkoja ja harjoitteluja varten. Tämän kehyksen yhteydessä ETSK toistaa sitoumuksensa, jonka mukaan se "aikoo seurata tarkasti ja tukea kaikkia harjoittelun laadun parantamiseen tähtääviä aloitteita, joista mainittakoon Euroopan nuorisofoorumin ehdottama oppisopimuskoulutuksen ja harjoittelujen laatua koskeva peruskirja, jotta voidaan lisätä kansalaisvuoropuhelua asianmukaisten sääntöjen laatimisesta alalla" ⁽¹²⁾.

4.2.3 ETSK on vakuuttunut, että harjoittelujen laadun kohottaminen on painopiste ja pitää Euroopan komission aloitetta harjoittelun eurooppalaisista laatuvaatimista tämän suuntaisena kehityksenä. Samanaikaisesti ETSK kehottaa kaikkia toimielimiä, jäsenvaltioita ja asianomaisia työmarkkinaosapuolia hyödyntämään mahdollisimman tarkkaan tämänhetkisten kuulemisten tulokset ja ottamaan huomioon työmarkkinaosapuolten, kansalaisjärjestöjen, yksittäisten kansalaisten ja useiden koulutuspalvelujen tarjoajien aiemmin ilmaisevan tuen. EU:n toimielinten on toimittava nopeasti ja luotava harjoittelun laatuvaatimukset. Nuoret ja heidän järjestönsä on otettava jatkuvasti suoraan mukaan tähän prosessiin työmarkkinaosapuolten rinnalle. Tähän liittyen eurooppalaisessa harjoittelua ja oppisopimuskoulutusta koskevassa laatuvaatimuskirjassa (*European Quality Charter on Internships and Apprenticeships*) ⁽¹³⁾ ehdotetaan vähimmäislaatuvaatimuksia, joilla tasoitetaan oppimisprosesseja, tarjolla olevaa opastusta ja mentorointia, sosiaali- ja työoikeuksia, osaamisen tunnustamista, sopimusehtoja, korvausta ja palkkausta, arviointia, seuranta jne. koskevia eroja Euroopan maiden välillä.

⁽¹⁰⁾ EUVL C 143, 22.5.2012, ss. 94–101 ja ETSK:n lausunto aiheesta "Työllisyyspolitiikan suuntaviivat" (EUVL C 133, 15.1.2013).

⁽¹¹⁾ NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe, 2012.

⁽¹²⁾ EUVL C 299, 4.10.2012, ss. 97–102.

⁽¹³⁾ http://qualityinternships.eu/wp-content/uploads/2012/01/internship_charter_EN.pdf

4.2.4 ETSK pitää myös tärkeänä, että kyseinen kehys suunnataan sellaisten yritysten tukemiseen, jotka pyrkivät tarjoamaan korkealaatuisia harjoittelupaikkoja nuorille. Siksi kehystä tulisi soveltaa myös jäsenvaltioiden tasolla tämän tavoitteen mukaisin toimin.

4.3 Eurooppalainen oppisopimusyhteenliittymä

4.3.1 ETSK on vakuuttunut eurooppalaisen oppisopimusyhteenliittymän hyödyllisyydestä, sillä oppilaitosten läheinen yhteistyö sekä yritysten ja työmarkkinaosapuolten että poliittisten päätöksentekijöiden, ammatinharjoittajien ja nuorison edustajien kanssa on ammattikoulutuksen onnistumisen kannalta tärkeää. Sen on osoittanut teorian ja käytännön yhdistävien oppimisjärjestelmien suosio eräissä jäsenvaltioissa. Yhteenliittymän kehittäminen kannustaa jakamaan tietoa ja ajatuksia, ja viime kädessä se auttaa lisäämään oppisopimuspaikkojen määrää ja parantamaan niiden laatua kaikkialla jäsenvaltioissa sekä kannustaa nuoria osallistumaan tällaisiin järjestelmiin.

4.3.2 Yhteenliittymän tulisi myös tukea EU:n ja jäsenvaltioiden kampanjoita ammattikoulutusta koskevien käsitysten muuttamiseksi, myös Kööpenhaminan prosessin yhteydessä, ja järjestää asian kannalta merkityksellisten, unionissa ja jäsenvaltioissa vaikuttavien sidosryhmien kanssa säännöllisesti keskustelufoorumi Euroopan oppisopimusstrategian seurannasta.

4.3.3 Rajatylittävän koulutustoiminnan rahoituksen helpottamiseksi tarjolla pitäisi myös olla kannustimia, ja yrityksillä ja työmarkkinaosapuolilla pitäisi olla mahdollisuus osallistua teorian ja käytännön yhdistävän oppimisjärjestelmän vakiinnuttamiseen. Lisää ehdotuksia löytyy julkaisusta "Creating Opportunities for Youth: How to improve the quality and image of apprenticeships" (BusinessEurope, 2012) ⁽¹⁴⁾ tai oppisopimuskoulutuksen laatupuitteista solmitusta espanjalais-saksalaisesta ammattiliittojen sopimuksesta.

4.4 Nuorten liikkuvuus

4.4.1 ETSK katsoo, että nuorten työntekijöiden liikkuvuuden edistämiseksi jäsenvaltioiden on edettävä pätevyyksien ja tutkintojen keskinäisessä tunnustamisessa ja jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien, etenkin eläkejärjestelmien yhteensovittamisessa. Myös kieltenopiskeluun on investoitava enemmän, sillä

kielirajatkin täytyy ylittää. Komission tulisi parantaa sosiaaliturvan yhteensovittamista entisestään varmistaakseen, etteivät yhdenkään kuukauden sosiaaliturvakorvaukset "häviä" toisessa EU-maassa työskentelyn vuoksi.

4.4.2 ETSK tähdentää Erasmus ja Youth in Action -nuorisotoimintaohjelman kaltaisten liikkuvuutta edistävien EU:n ohjelmien hyödyllisyyttä, sillä niissä tuetaan sekä nuorten liikkuvuutta että heidän ammattitaitojensa, kykyjensä ja luonteensa kehittämistä vapaaehtoistyön ja muiden kansalaisaloitteiden avulla. ETSK kehottaa rahoittamaan tulevaa "Yhteinen Erasmus" / "Yes Europe" -ohjelmaa tarkoituksenmukaisesti uudessa monivuotisessa rahoituskehikössä. Nyt siitä puuttuu alkuperäisen ehdotuksen vastaisesti miljardi euroa.

4.4.3 ETSK tukee Eka Eures-työpaikka -aloitteen kehittämistä edelleen ja siihen investoimista. ETSK kannustaa Euroopan komissiota tehostamaan Eures-palveluja erityisesti siten, että niiden näkyvyys ja saatavuus sekä käytettävyys paranisivat nuorten silmissä. Nuoria on aktiivisesti kannustettava osallistumaan, jotta he selviävät kulttuuri- ja kielimuureista johtuvista esteistä ja organisaatiokykyjensä puutteista eivätkä pelkää uusia asioita. Tämä voitaisiin toteuttaa kohennetussa uran ja henkilökohtaisen elämän ohjausjärjestelmässä, jossa tuettaisiin opiskelijoita, harjoittelijoita (ja nuoria yleensä) tiedostamaan selvemmin toiveensa, kykynsä ja työmahdollisuutensa. Se sisältäisi myös työlainsäädäntöä ja yhteiskunnallis-poliittista ympäristöä koskevaa neuvontaa ja sekä työnantajien että -työntekijöiden oikeuksia ja velvollisuuksia koskevaa neuvontaa.

4.4.4 ETSK antaa tukensa Euroopan parlamentin aloitteelle, jonka tarkoituksena on päivittää ammattipätevyyden tunnustamista koskeva direktiivi. Nykyinen direktiivi on vanhentunut, sillä monet ammatit kehittyvät nopeasti. Lisäksi direktiivin nykyaikaistaminen merkitsisi myös ammattilaisen pätevyyden ja työkokemuksen sisältävän sähköisen kortin käyttöönottoa. Se tekisi ammattilaisille helpommaksi löytää työtä ja saada tutkintonsa tunnustetuksi toisessa jäsenvaltiossa sekä yhdenmukaistaisi koulutusta, pätevyyksiä ja käytänteitä EU:ssa. Se parantaisi myös liikkuvuutta ja ammattitaidon jakamista.

Bryssel 21. maaliskuuta 2013

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*

Staffan NILSSON

⁽¹⁴⁾ <http://www.besnesseurope.eu/Content/default.asp?pageid=568&docid=29967>